

**Verkenning mogelijkheden
mestexport**

SYMPOSIUM MESTVERWERKING EN EXPORT MEST

HARDERWIJK, 20 MAART 2025

Harm Gelderblom & Romke Postma, NMI

Aanleiding en doel

Hoeveelheid niet-plaatsbare dierlijke mest in Nederland neemt toe door:

- Afbouw derogatie op melkveebedrijven;
- Bemestingsvrije zones / bufferstroken langs waterlopen;
- Verlaagde N-gebruiksnormen (20%) in NV-gebieden.

Grote consequenties voor mestmarkt:

- Voor veehouders moeilijker om mest af te zetten;
- Kosten voor afzet mest van bedrijven met overschot nemen toe;
- Verdienvermogen van veehouders staat onder druk

Verhoging mestexport onderdeel van aanpak mestmarkt door Ministerie van LNV.

- **Daarom verkenning mogelijkheden verhoogde mestexport**

Aanpak

Mogelijkheden verhoogde export inzichtelijk maken in aantal **stappen**:

1. Berekenen stikstof- en fosfaatgebruik binnen de ruimte voor regio's in buitenland
2. Huidige mestproductie (in stikstof en fosfaat) in diezelfde regio's
3. Import dierlijke mest vanuit Nederland (in stikstof en fosfaat) naar diezelfde regio's
4. Afleiden onbenutte gebruiksruimte (in kg stikstof en fosfaat)
5. Inschatten potentie verhoogde mestafzet, rekening houdend met bodemvruchtbaarheid, landbouwstructuur, infrastructuur, acceptatiegraad mest, etc.

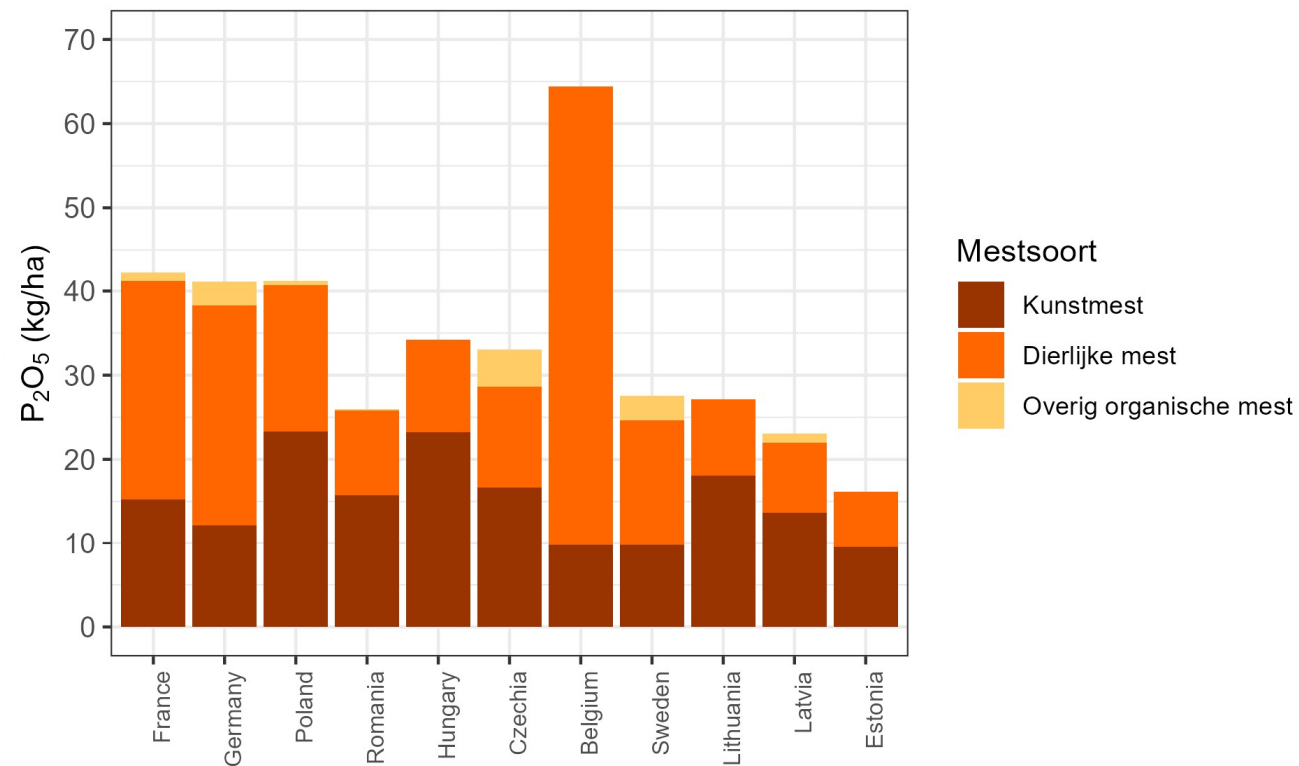
Geografische afbakening:

- België, Duitsland, Frankrijk,
- Polen, Tsjechië, Roemenië, Hongarije,
- Zweden,
- Estland, Letland, Litouwen

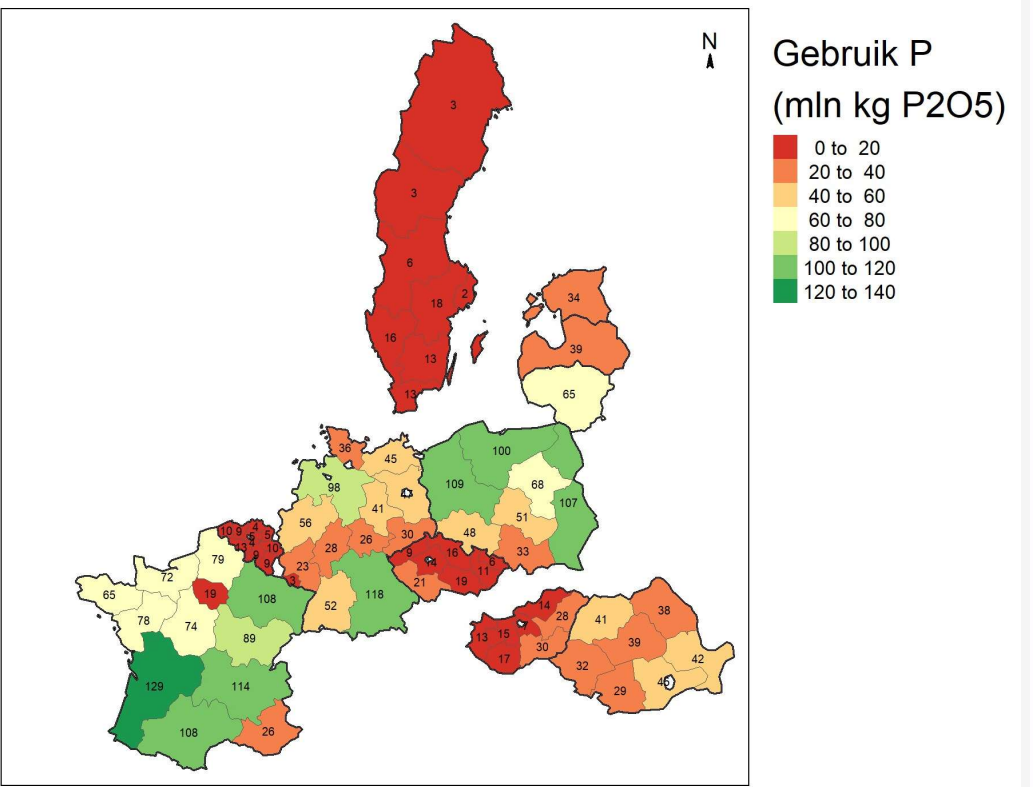
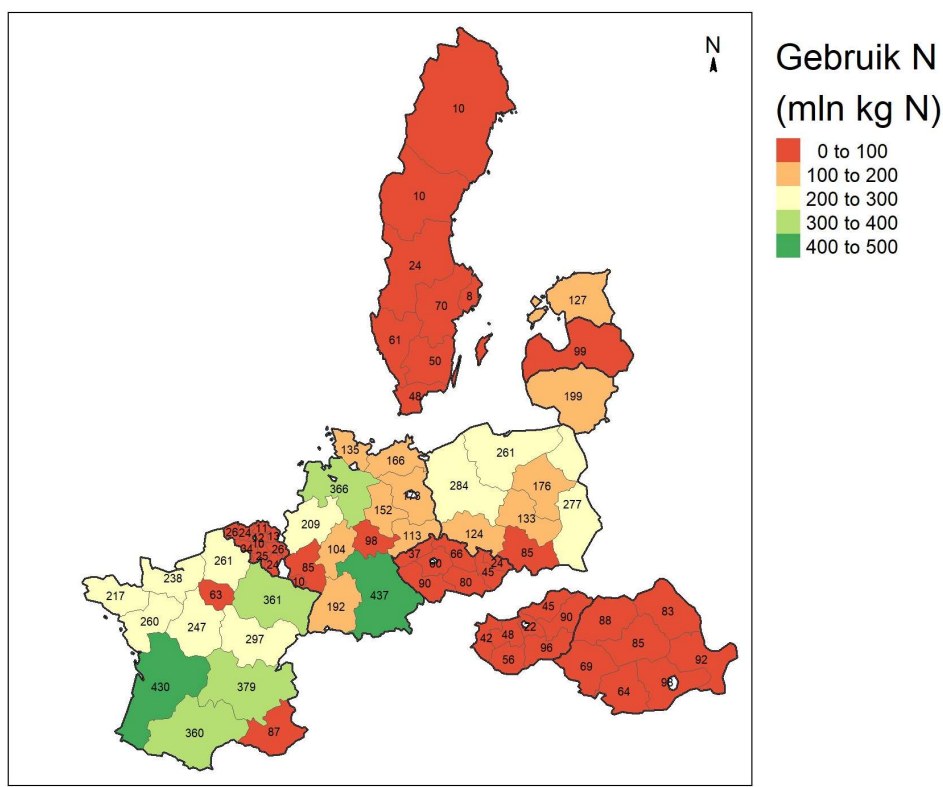
Stap 1. Berekenen N- en P-gebruik

N- en P-gebruik berekend op basis van

- Totale areaal akkerbouwgewassen en grasland per regio →
- N-gebruik via dierlijke mest en kunstmest op basis van landelijke gegevens. Maximaal 170 kg N/ha uit dierlijke mest →
- P-gebruik via dierlijke mest en kunstmest op basis van landelijke gegevens. Maximaal 70 kg P_2O_5 /ha (~ evenwichtsbemesting) →

Stap 1. Berekenen N- en P-gebruik

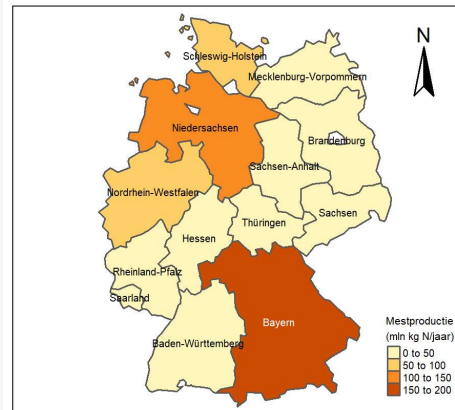

Stap 2. Berekenen mestproductie

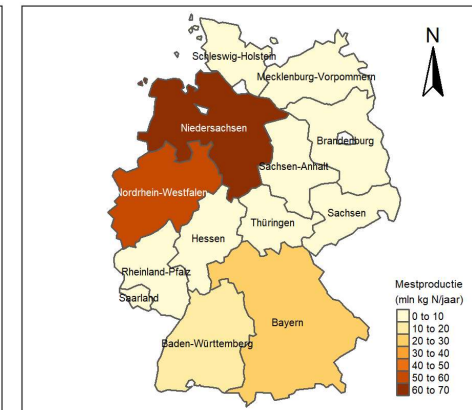
Mestproductie berekend op basis van

- Totaal aantal dieren (rundvee & varkens) per regio (Eurostat)
- Gemiddelde mestexcretie voor rundvee en varkens (internationale literatuur)
- Gemiddelde samenstelling dierlijke mest (RVO)
- Beeld voor N- en P-productie uit rundveemest en varkensmest →
- Pluimveemest relatief beperkt (0-5%) en data alleen beschikbaar op nationaal niveau

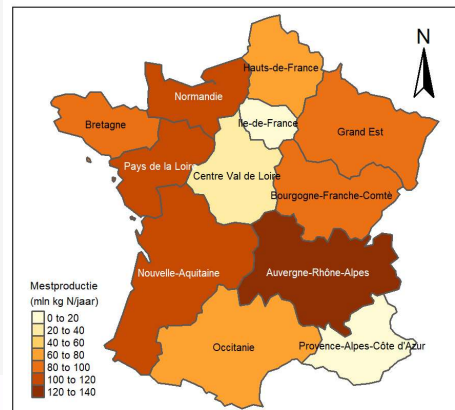
Rundvee N

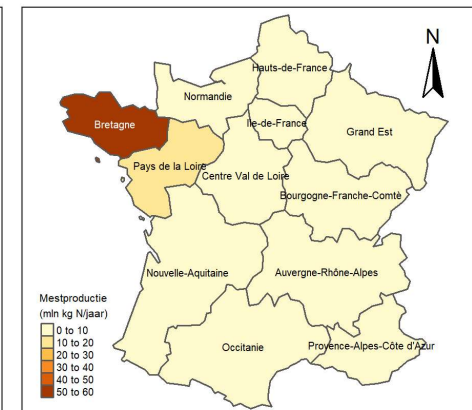
Varkens N

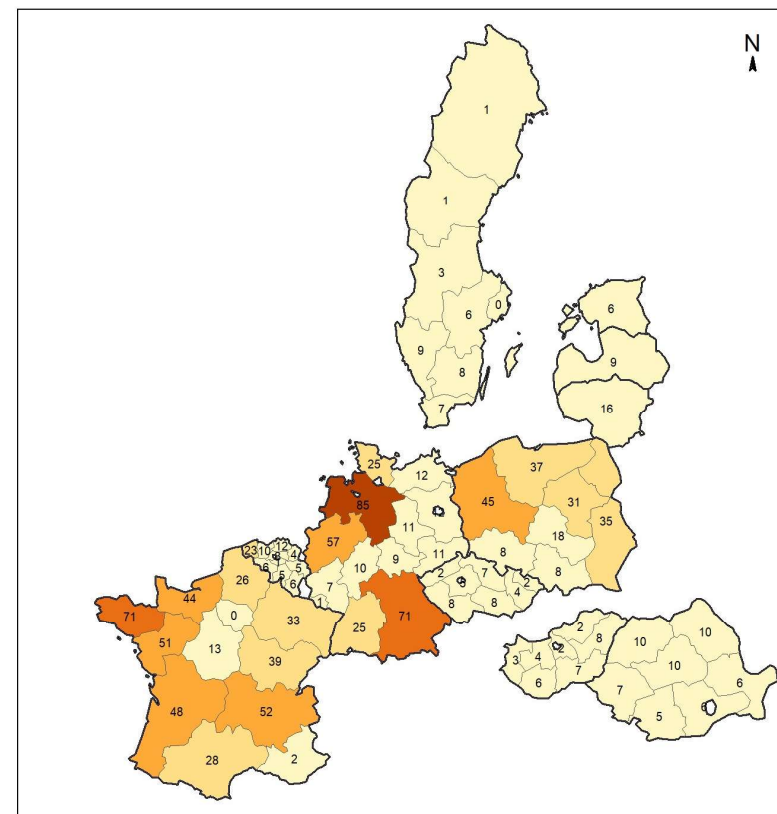
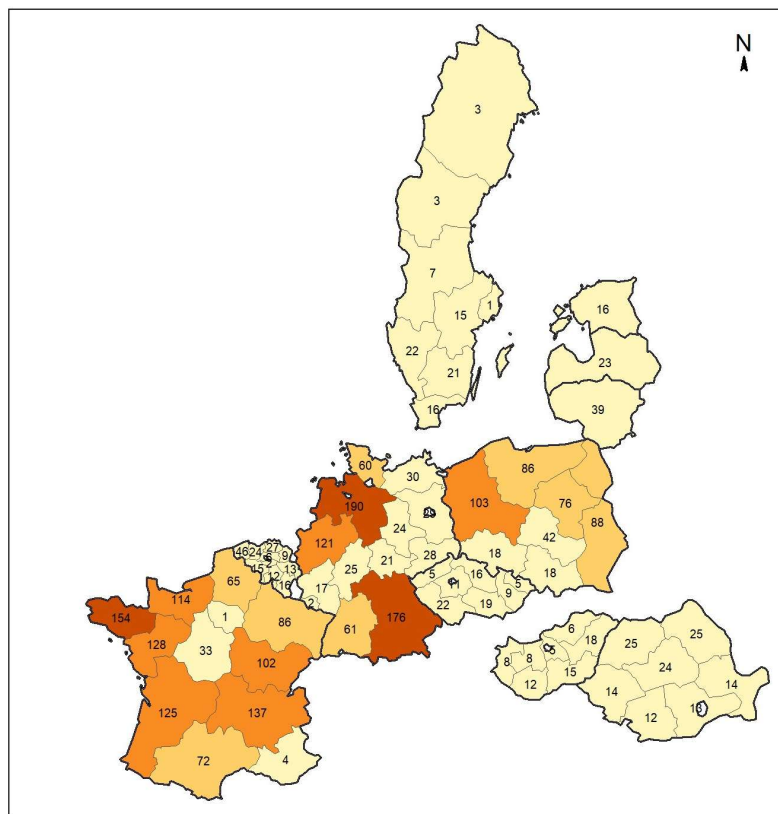
Rundvee N

Varkens N

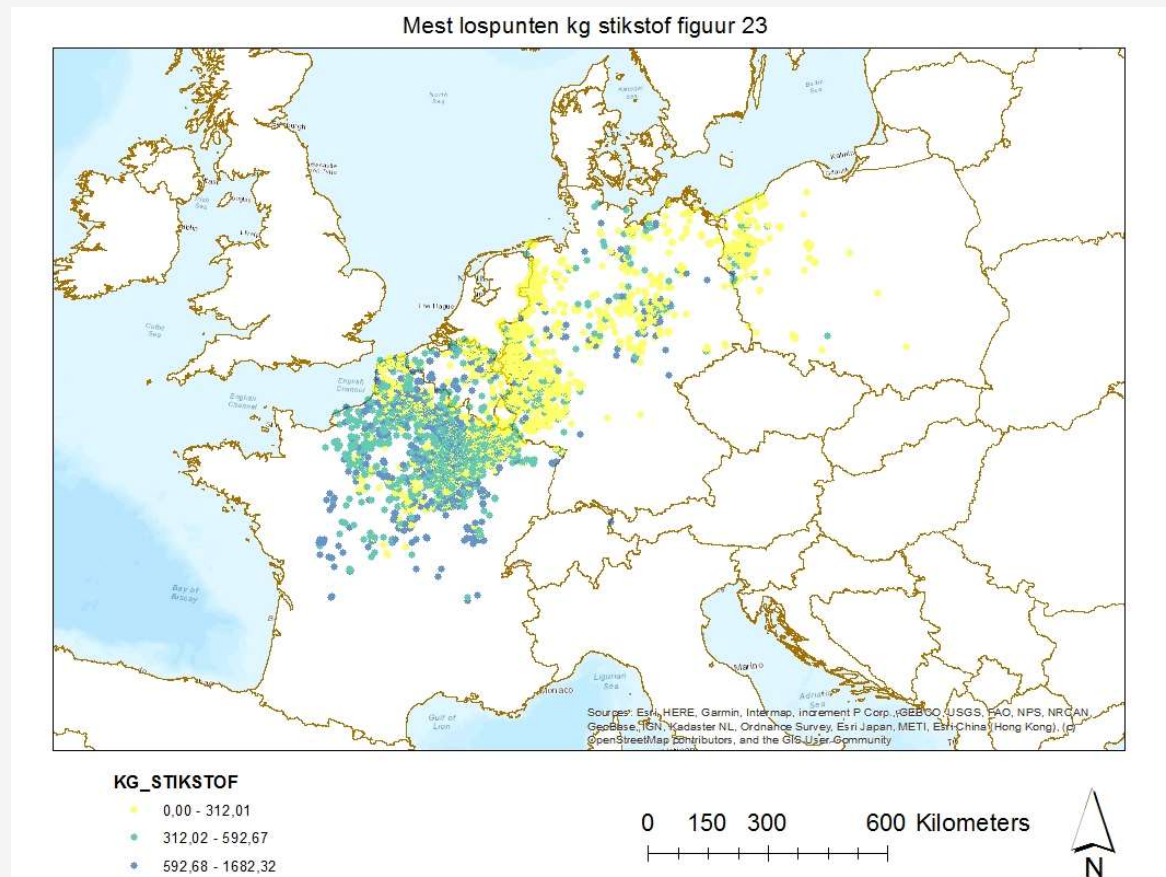
Stap 2. Berekenen mestproductie (2)

Stap 3. Import mest vanuit Nederland

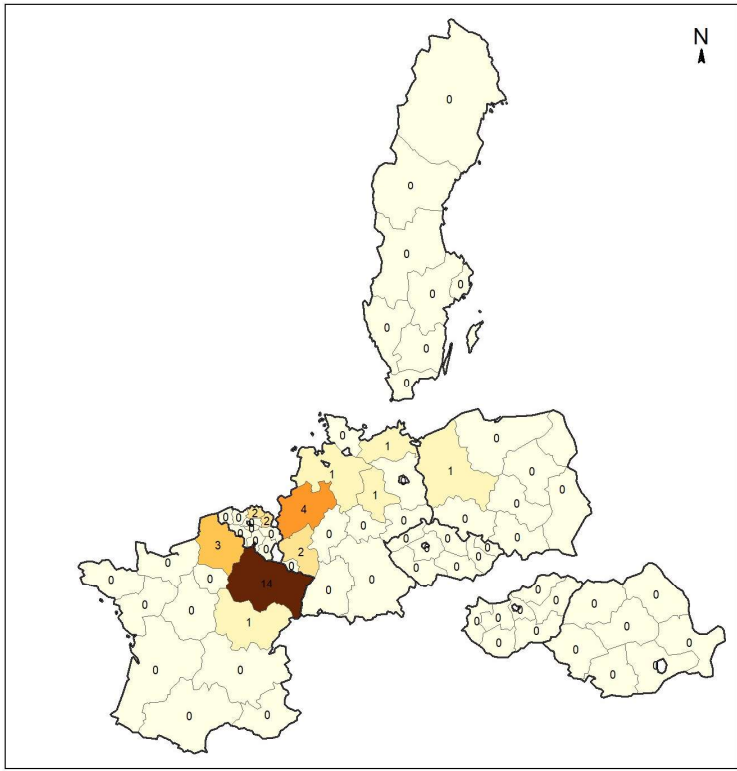
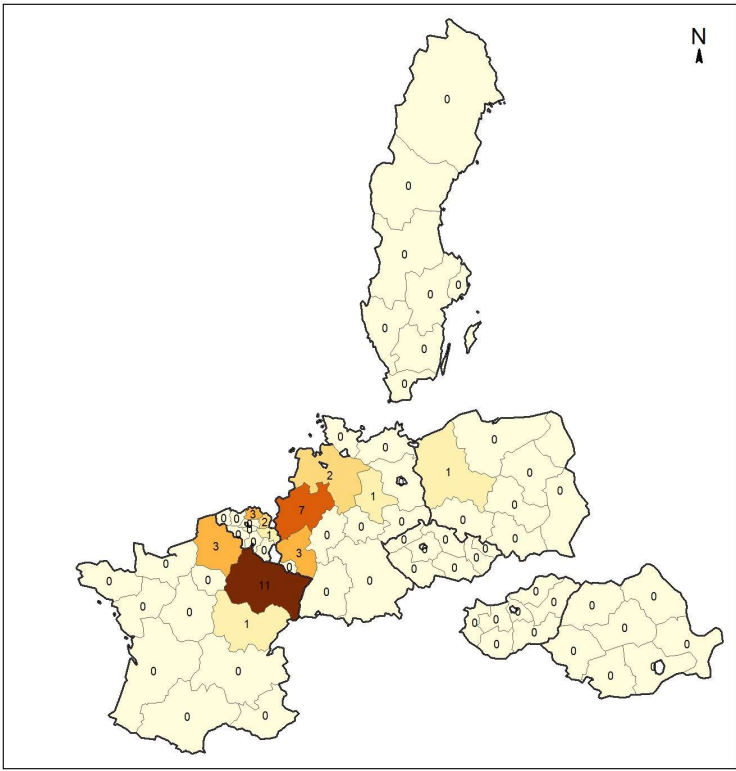
Separaat in beeld gebracht door RVO:

- Alle geaccepteerde mesttransporten uit 2023
- Onderscheid tussen onbewerkte en verwerkte mest
- Onderscheid naar type mest:
 - Pluimveemest
 - Rundveemest
 - Varkensmest
 - Mengmest
- Beeld van spreiding locaties en N- en P-aanvoer per vracht →

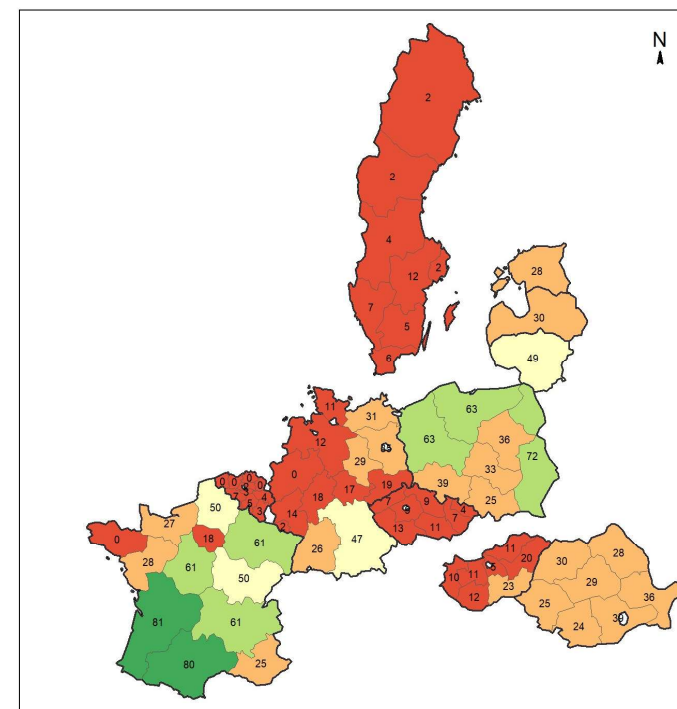
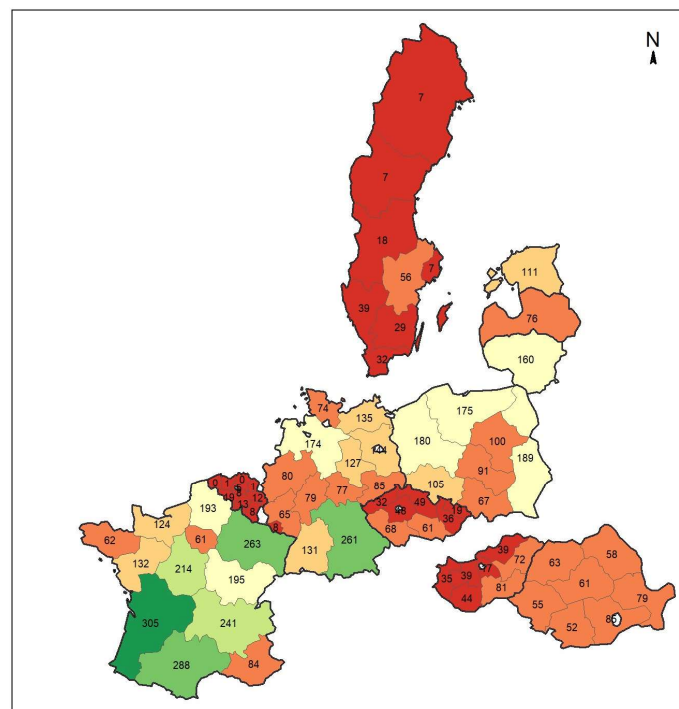
Stap 3. Import mest vanuit Nederland (2)

RVO-data omgerekend naar N- en P-import met dierlijke mest per regio vanuit Nederland

Stap 4. Berekenen ruimte voor extra mest

Ruimte voor extra dierlijke mest = gebruik (N en P) – mestproductie (N en P) – mestimport (N en P)

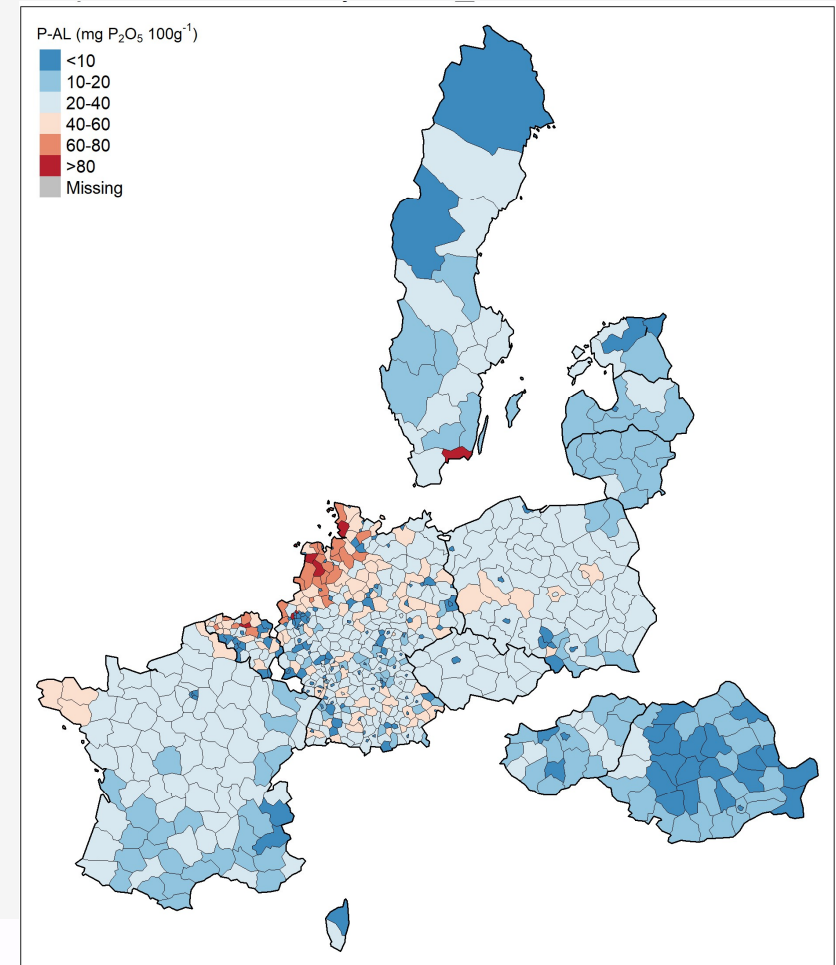
Stap 5. Inschatten potenties mestexport

Naast onbenutte gebruiksruimte van belang:

- bodemvruchtbaarheid,
- landbouwstructuur (o.a. bedrijfsareaal),
- infrastructuur,
- acceptatiegraad mest,
- Wet- en regelgeving.

Fosfaattoestand bodem (P-AL) is indicator mestgebruik.
P-AL hoog in Westen van Duitsland en Vlaanderen →

Oosten van Duitsland en West Polen zijn interessant,
vanwege onbenutte ruimte, zandige bodems (O Dld) en
grote bedrijven (W Polen)

Conclusies

1. De onbenutte gebruiksruimte voor stikstof en fosfaat in regio's in het buitenland kan worden gekwantificeerd op basis van een combinatie van data en literatuurgegevens
2. De onbenutte gebruiksruimte verschilt sterk tussen regio's in het buitenland:
 - Op basis van de regionale mestproductie is de onbenutte gebruiksruimte in België, het westen van Duitsland (NRW) en het westen van Frankrijk (Bretagne) laag
 - In het noorden en oosten van Frankrijk, het noorden en oosten van Duitsland, het westen van Polen en de Baltische Staten is de onbenutte gebruiksruimte relatief hoog
3. Mogelijkheden voor een verhoogde export van mest zijn vooral aanwezig in het noorden en oosten van Frankrijk, het oosten van Duitsland en het westen van Polen
 - Dierlijke mest is van meerwaarde op de zandige bodems in het noordoosten van Duitsland
 - Efficiënte afzet van dierlijke mest is kansrijk in het westen van Polen vanwege de aanwezigheid van grote bedrijven

Dank voor uw aandacht!

Romke.postma@nmi-agro.nl
06 460 207 76

